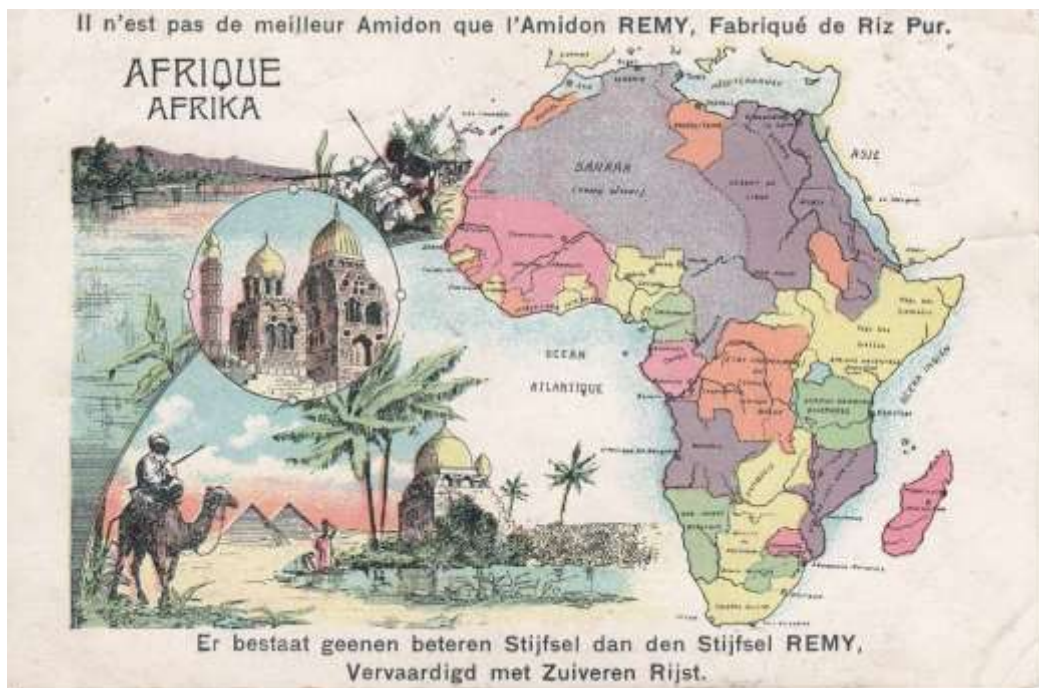

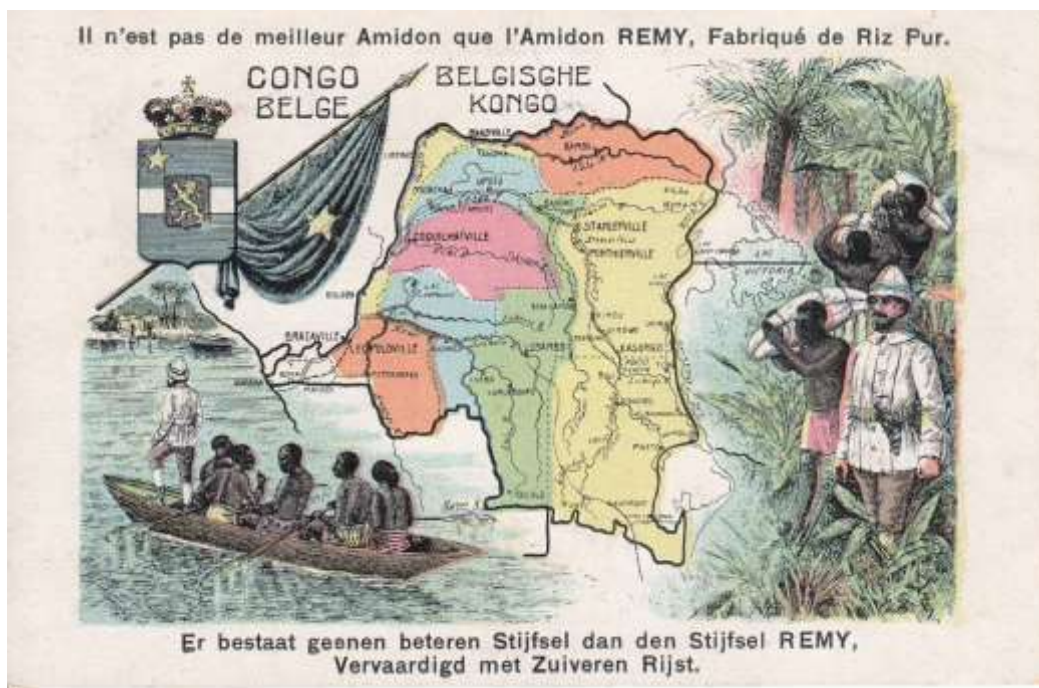
Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop. In verschillende literatuur staat vermeld dat Edouard Remy maar uit enkele specifieke Europese streken zijn rijst invoerde, aangezien die aan de hoogste kwaliteitsnormen diende te voldoen en mede daardoor ook duurder werd voor de consument.. Ik ging er oorspronkelijk van uit dat op deze oude kaart van Azië de rijstroutes met fijne lijnen aangeduid werden. Misschien was dit ook wel zo, maar of het effectief de rijstroutes voor de fabrieken Remy betroffen, blijft twijfelachtig. Dat de hulp van olifanten gebruikt werd in deze soms ontoegankelijke gebieden, werd hier ook weergegeven. De Aziatische bevolking werkend in de rijstvelden werd getoond. Hun cultuur was immers al eeuwenlang verbonden met die van de rijst. Misschien dient deze prentbriefkaart dan ook algemener geïnterpreteerd te worden en niet zozeer in functie van de rijstproductie van Remy.

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop. Deze prentbriefkaart toont het continent Afrika. Er werd weergegeven dat inboorlingen leefden van de jacht en dat kleurrijke moskeeën met gouden koepels opriepen tot het gebed. Rondtrekkende nomaden op kamelen hielden halt bij oases waar vrouwen de was deden met op de achtergrond de piramides in de dorre Sahara ... of hoe reclame voor rijststijfsel Remy er in slaagde om mensen te laten dromen.

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop. Op deze prentbriefkaart werd Australië afgebeeld, samen met de omliggende eilanden. Gekend om zijn uitgestrektheid en schapenteelt was Australië het grootste exportland van wol.

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop. Van 15 november 1908 tot 30 juni 1960 was Belgisch Congo een kolonie van België. De belangrijkste gebieden en steden werden hier op de landkaart getoond. Plaatsen als 'Nouvelle Anvers' en 'Portes Denfer' spraken zeker tot de verbeelding en benadrukten de link met België. Ook de vlag van Belgisch Congo werd getoond, samen met het wapenschild waarop, heel toevallig, ook een Vlaamse leeuw afgebeeld werd. Opmerkelijk op deze prentbriefkaart zijn ook wel de afbeeldingen van de blanke leiders waarvoor de autochtone, zwarte bevolking arbeid verrichtte. Als heel vanzelfsprekend werd dit als educatief materiaal verspreid, wat als symboliek toch wel kan tellen. De controverse rond de vroegere kolonie van België blijft dan ook, tot op de dag van vandaag, veel reacties uitlokken.

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop. Hier werd de provincie Henegouwen (Hainaut) getoond. Op industrieel vlak was Henegouwen vooral gekend voor zijn steenkool en staal, maar ook glas en chemie waren belangrijke economische troeven.

Prentbriefkaart van een aardrijkskundige reeks uitgegeven door de fabrieken Remy met aan de achterzijde in de linker bovenhoek de zwarte afdruk van hun fabrieksmerk de leeuwenkop, niet gelopen. Hier werd de provincie Luxemburg getoond waar onder het wapenschild een kruisboog en een jachthoorn getoond werden. De uitgestrektheid van het bos en het hert symboliseren de economische troeven van deze Belgische provincie.

Detail wapenschild
Provincie Luxemburg

Prentbriefkaart, reclamekaart nr. 1 uit een reeks van 6 verschillende kaarten, uitgegeven door de 'Société Anonyme des Usines Remy te Wygmael' met telkens in de rechterbovenhoek het logo van Remy, de leeuwenkop en onderaan de vermelding van een reclameslogan waarom het belangrijk is om het rijke productengamma van Remy te kopen. In deze serie reclamekaarten werd het jonge kind centraal geplaatst en heeft de ontwerpster, Beatrice Mallet, haar tekeningen specifiek ontworpen in functie van de reclame die de NV Remy wou brengen. Let daarbij op afgebeelde verpakkingen van de Remyproducten die heel gedetailleerd op de prentbriefkaarten werden weergegeven. Hier werd er voor gekozen om een beeld te brengen van een peutertje die graag nog "meer" wou van Remy's pasta.

Reclameslagzin pasta Remy :

La marque est une garantie de la qualité.

of

Het merk is een garantie voor kwaliteit.

Prentbriefkaart, reclamekaart nr. 2 uit een reeks van 6 verschillende kaarten, uitgegeven door de 'Société Anonyme des Usines Remy te Wygmael'. Op deze reclamekaart werd gekozen voor een klein meisje dat met bijzonder veel smaak haar kommetje pasta opeet. Of zoals de verwijzing onderaan de kaart vermeldt, is het met "voldoening" dat ze van Remy's producten geniet. De ontwerpster van deze kaartenreeks, Beatrice Mallet, die eigenlijk Beatrice Fox heette, werd geboren op 28-08-1896 te Long Eaton bij Nottingham (Derbyshire – Engeland). Ze was de jongste van een gezin van 5 kinderen met drie zussen en 1 broer. Haar ouders hadden een familieonderneming en waren fabrikanten van kantwerk. Haar zussen en broer werkten als ontwerpers van kant in het familiebedrijf. Vanaf 10-jarige leeftijd volgde ze tekenles. Wanneer Frankrijk een afgevaardigde van een Franse kantwerkfabriek naar hun firma stuurde zou Beatrice met hem trouwen en vestigden ze zich in Parijs. Daar zou haar carrière starten als illustratrice-affichiste. Ze overleed in 1951 op slechts 55-jarige leeftijd en liet een unieke collectie van haar ontwerpen na. De reclameslagzin luidt hier dat de pasta van Remy "vervaardigd wordt volgens de meest hygiënische procédés".

Prentbriefkaart, reclamekaart nr. 3 uit een reeks van 6 verschillende kaarten, uitgegeven door de 'Société Anonyme des Usines Remy te Wygmael'. Op deze prentbriefkaart gaat een jong kind reeds zelf aan de slag in de keuken, terwijl haar hondje gretig bedelt naar al dat lekkers. Heel bijzonder hier is de verwijzing naar het menu dat gaat bereid worden : de Cordon Bleu, een lapje varkensvlees gewikkeld in hesp en kaas en omgeven met heerlijke chapelure van Remy. Indirect zou 'Le Cordon Bleu' natuurlijk naar de alleenheerschappij van Remy met zijn unieke blauwe verpakking kunnen verwijzen, wat ongetwijfeld de bedoeling was.

Reclameslagzin pasta Remy :

garanties sans teinture.

of

gegarandeerd zonder kleurstof

Prentbriefkaart, reclamekaart nr. 4 uit een reeks van 6 verschillende kaarten, uitgegeven door de 'Société Anonyme des Usines Remy te Wygmael'. Een jongetje dat pasta van Remy kookt, spreekt op deze prentbriefkaart ongetwijfeld tot de verbeelding. Hij is dan ook 'de chef' van de keuken. Op deze prentbriefkaart wordt het belang van de kleine buurtkruidenier speciaal benadrukt. Remy besepte maar al te goed dat deze groep afnemers niet onbelangrijke spelers waren op commercieel vlak. Hij bereikte daarmee ook een groot deel van de bevolking die hun inkopen bij de betere kruidenierszaak deden.

Reclameslagzin pasta Remy :

se trouvent dans toutes les bonnes épiceries.

of

die aangeboden wordt in alle goede kruidenierszaken

Prentbriefkaart, reclamekaart nr. 5 uit een reeks van 6 verschillende kaarten, uitgegeven door de 'Société Anonyme des Usines Remy te Wygmael'. Het meisje dat hier afgebeeld werd, heeft bijzonder veel verschillende pakjes van Remy's pasta aangekocht. Niet alleen de twee korfjes zijn gevuld, haar twee handjes zijn ook elk voorzien van een pakje van Remy's producten. Het reclameargument dat hier speciaal gebruikt werd, is alleszins de aard van de mens om te hamsteren, of het aanleggen van een voorraadje etenswaren voor slechtere tijden. Het 'voorzorg nemen' was een niet te onderschatten verkoopsargument om de grote massa te bereiken.

Reclameslagzin pasta Remy :

la plus haute teneur en gluten, donc les plus nourrissantes.

de hoogste gradatie van gluten, dus de meest voedzame

Prentbriefkaart, reclamekaart nr. 6 uit een reeks van 6 verschillende kaarten, uitgegeven door de 'Société Anonyme des Usines Remy te Wygmael'. Deze kleine jongen staat achter een gedorst maïsveld of graanveld. 'De oogst' was goed, gezien de verschillende lege pakjes pasta van Remy die hij nu kan vullen. De blauwe verpakkingen van de noedels, vermicelli en macaroni op de afbeelding zijn duidelijk zichtbaar van de fabrieken Remy. Dat Edouard Remy het belang van een goede en kwalitatieve oogst wenste te benadrukken als reclamecampagne is dan ook niet verwonderlijk. Hij wenste dat de consument inzag dat alleen zijn pasta van de hoogste kwaliteit was.

Reclameslagzin pasta Remy :

les plus digestives.

of
de meest verteerbare

9. Het monument van Edouard Remy of de erkenning om nooit te worden vergeten

Edouard Remy was zelf een heel bescheiden man, die tijdens zijn leven steeds alle huldeblijken weigerde. In **1884** verzette hij zich tegen het voorstel van de algemene vergadering van aandeelhouders van zijn firma om voor hem een standbeeld op te richten.

Voor zijn dood in **1896**, wou minister Beernaert hem zelfs de titel van baron verlenen, maar ook dat weigerde hij consequent met een verwijzing naar zijn eigen vader die ook overleden was zonder zo'n titel. **Toch kwam er een standbeeld, en zelfs meer dan één ...**

Prentbriefkaart, fotokaart van de stichter der Fabrieken Remy, Edouard Remy te Wijnmaal, foto Blitz, Berchem-Antw., uitgeverij van Houtvin-van 't Veldt, Wijnmaal, niet gelopen.

Enkele bizarre gebeurtenissen omtrent het standbeeld van Edouard Remy zouden de nodige ophef veroorzaken. Op **28 mei 1905** werd het 50-jarig bestaan van de fabrieken Remy met veel luister gevierd. Op een huldepleintje tussen de Remy kantoren en de spoorweg in Wijnmaal werd het standbeeld van Edouard Remy dan toch, zei het na zijn dood, opgericht.

Het geheel was van de hand van de bekende meester-graveur en beeldhouwer Jules Lagae, een kunstenaar uit Roeselare.

Het beeld zelf deed heel sterk denken aan het beeld van Abraham Lincoln. Het enorme standbeeld was van zuiver wit Italiaans Carrara marmer, woog 4 ton en beeldde Edouard Remy uit, zittend in zijn zetel vergezeld van een uil. Hiermee werd verwezen naar de wijsheid waarmee hij zijn bedrijf leidde.

Het beeld, zoals hierboven getoond, stond op een hoge natuurstenen sokkel met onderaan bloemen, een molensteen en een baal met rijst en één met tarwe en een bronzen beeld van Mercurius, god van de handel.

Zijn schoonzoon Auguste De Becker-Remy bracht, samen met de 928 genodigden, de grootste hulde aan het standbeeld van zijn toenmalig bewindvoerder.

Maar alle eer ten spijt werd het standbeeld, bij latere bouwwerken, dichterbij de ingang, aan de spoorweg, geplaatst. Zoals op de prentbriefkaart hierboven getoond wordt, verdwenen toen al de prachtige attributen onderaan het beeld.

Op **19 maart 2005** werd, naar aanleiding van het 150-jarige jubileum van de fabrieken Remy, de 'Campus Remy' officieel geopend en werd het standbeeld van stichter Edouard Remy nogmaals onthuld, met vermelding van de woorden : '**visie, volharding en verbondenheid**'. Vele inwoners van Wijkmaal en Leuven haalden opgelucht adem. Eindelijk kon hun weldoener en beschermer opnieuw op zijn vertrouwde plaats rusten.

Hun geliefde standbeeld moesten ze immers **van 1988 tot 19 maart 2005** gedurende 17 jaren missen. Waar was het standbeeld al die tijd gebleven ? Geen mens die het wist. Eén inwoner uit Wilsele wist het blijkbaar wel. Hij was er getuige van hoe op 21 september 1988 het originele standbeeld tijdens de afbraakwerken van het modernistische Tenacity proeflabo op een truck geladen werd. Volgens de opkoper, die al het oude ijzer van de afbraak kwam weghalen, behoorde het witmarmeren beeld van Edouard Remy daar ook toe. Via een kraan werd het loodzware standbeeld op de vrachtwagen gehesen. Het 4 ton zware beeld schoof echter naar achteren, met al het oude ijzer achter zich aan, terwijl de cabine van de vrachtwagen ondertussen met zijn voorwielen in de lucht stond. Vanaf toen was het beeld weg. Het liet de man uit Wilsele echter niet los. De stenen weldoener kwam bij een antiekhandelaar in het noorden van Frankrijk terecht en verhuisde in 2005 in de omgeving van Ninove bij verschillende antiekwinkels, om uiteindelijk in 2006 in Roosdaal te belanden.

Maar hoe kwam het dan dat ineens bij de 150-jarige jubileumviering op **19 maart 2005** het standbeeld van Edouard Remy zich terug op zijn vertrouwde plaats bevond ? Niemand wist het antwoord hierop. Het was nochtans eenvoudig : het standbeeld, dat iedereen te zien kreeg, betrof een kopie van het originele werk, op schaal 1/3 en werd vervaardigd in glasvezel. En onze man uit Wilsele ? Hij zette zijn strijd verder onder het motto van zijn grote voorbeeld : met '**visie, volharding en verbondenheid**'. Over een standbeeldsaga gesproken !

Na Edouard Remy's overlijden in **1896** wou ook het Leuvense stadsbestuur iets terug doen voor de man die zoveel had betekend voor de stad Leuven.

Er werd besloten een standbeeld op te richten. Zowel de katholieken, als de socialistische oppositie steunden dit initiatief, ondanks het feit dat Remy op lokaal vlak één van de uithangborden was geweest van de liberale volkspartij.

De ontwerper van het standbeeld was Victor Horta en de sculpturen zijn gemaakt door beeldhouwer Pieter-Jan Braecke.

Het monument bestond uit een beeldengroep met een sokkel waarop het borstbeeld van Edouard Remy rust en met links en rechts een man, een vrouw en kinderen die hem eerbiedig aanbaden. Het geheel werd omringd door een smeedijzeren omheining in art nouveau stijl. De inhuldiging van het beeld vond plaats in **1899** en kreeg een plek op de Leuvense graanmarkt, het huidige Herbert Hooverplein.

In **2018** werd het Herbert Hooverplein heringericht met feeërieke waterspuwers waarin het standbeeld van Edouard Remy een plaats krijgt. Het beeld en hekken staan er, volgens meerdere Leuvenaars, onverzorgd bij. Laten we hopen dat met de herinrichting van dit plein ook de zorg voor dit monument de nodige aandacht mag krijgen.

Prentbriefkaart SBP 22 (Ste. An. Belge de Phototypie de Brux), standbeeld van Edouard Remy, gelopen met afstempeling te Louvain op 22-10-1902 en verstuurd naar Mechelen.

Detail borstbeeld
Edouard Remy

De prentbriefkaarten die op de volgende pagina's getoond worden zijn het standbeeld van Edouard Remy op de Graanmarkt, het huidige Herbert Hooverplein te Leuven. De beeldnames zijn allen verschillend en werden ofwel uit een andere hoek genomen, ofwel wijzigde de achtergrond, betrof het een andere periode of wijzigde de animaties. Ze hebben allen één ding gemeen :

hulde brengen aan Edouard Remy !

Prentbriefkaart La Belgique historique 25, niet gelopen over het Monument Edouard Remy met vermelding : 'stichter van verschillende liefdadigheidswerken, opgericht op het gelijknamige plein (voormalige Graanmarkt) is een werk van Constantin Meunier, brons met rode granietbasis'. Deze vermelding is op twee vlakken niet correct. Er was geen gelijknamig plein. Het plein had eerst de naam Volksplaets (samen met het Mgr. Ladeuzeplein), werd later Graanmarkt en heette vanaf 1938 Herbert Hooverplein. Er bestond echter wel een Edouard Remyvest, vandaar waarschijnlijk de verwarring. Een tweede fout betreft de maker van het monument. Het is geen beeldhouwwerk van Constantin Meunier. De ontwerper van het monument was Victor Horta en de sculpturen waren van de hand van zijn vriend Pieter-Jan Braecke. Van het hekwerk neemt men aan dat ook Victor Horta de ontwerper was, gezien de typische art nouveau stijl.

Prentbriefkaart Monument Remy, uitgeverij Nells Thill, Bruxelles, gelopen en afgestempeld te Leuven op 13-07-1934 tussen 8 en 9 uur en verstuurd naar Waasmunster

Prentbriefkaart monument Remy, uitgeverij Office Tout-Louvain, série A, n°6, verstuurd met afstempeling te Louvain op 06.11.1903 tussen 16 en 17 uur en verstuurd naar Vilvoorde. De kleine jongen met matrozenoutfit en petje, vooraan op de prentbriefkaart, zit geduldig te wachten op het hekwerk van Victor Horta.

Prentbriefkaart monument Remy, uitgeverij JSP n° 39, verstuurd en afgestempeld te Louvain Station op 24.11.1906 tussen 13 en 14 uur en met persoonlijke handgeschreven datering op dezelfde dag, verstuurd naar Gent. Frontaal op deze prentbriefkaart kijkt ook hier een jongen met typische pet recht in de cameralens. Bemerkt ook de hoge herenhuizen op de achtergrond, typisch voor het omsluiten van de toenmalige Graanmarkt

Prentbriefkaart monument Remy, zonder vermelding uitgeverij, niet gelopen, met opdruk van een originele rode datumstempel van 11 sep. 1920. De beeldhouwde tekst onder elk beeld afzonderlijk luidt : Edouard Remy 1813 – 1896 (onder het borstbeeld), bouchée de pain, ouvriers sans travail, hospice incurables, asile de nuit, crèches, oeuvres scolaires (van links naar rechts).

Edouard Remy 1813 – 1896

Betekenis van de tekst onder de beeldengroep :

Een hap brood
arbeiders zonder werk
ongeneeslijk zieken
nachtasiel
kinderdagverblijven
bouw van scholen

Gekleurde prentbriefkaart monument Remy, uitgevrij L. L. Brux 33, gelopen met afstempeling te Louvain station op 20 maart 1905 tussen 17 en 18 uur en afleverstempeltje nr 3 van de postbode, verstuurd naar St.-Truiden. Door de jaren heen wijzigde de aanplantingen rond de beeldengroep regelmatig, variaties van bloemenperken en lage struiken wisselden elkaar af.

Prentbriefkaart 'Souvenir de Louvain' met het monument Remy, uitgeverij Ed. Nels, Bruxelles, Serie 36 No. 22, gelopen met zegelafstempeling te Louvain op 08-06-1901 en aankomststempel te Liège. Dit frontaal zicht op de sokkel en beeldengroep in combinatie met het hekwerk straalt zowel eenvoud als drama uit en bezit hierdoor typische art déco kenmerken.

Prentbriefkaart monument Edouard Remy, uitgeverij M. Marcovici, Brux., verstuurd naar Brussel, zonder afstempeling postzegel. Opvallend op deze prentbriefkaart is dat de fotograaf zich bijzonder geconcentreerd had op de beeldengroep, waardoor het borstbeeld van Edouard Remy niet volledig afgebeeld werd en er bovenaan een stukje ontbrak.

Prentbriefkaart monument Remy 334, uitgeverij Felix De Ruyter, 18 rue Fougère, Huy-Belgique, niet gelopen. De huizenrij achter het standbeeld van Remy onderging door de jaren heen verschillende veranderingen. Waar eens een prachtig herenhuis stond, valt op deze prentbriefkaart duidelijk de blinde muur op.

Detail hekwerk art nouveau stijl

Art nouveau kenmerk

Prentbriefkaart monument Edouard Remy, zonder vermelding uitgever, gelopen en verstuurd naar Brussel, met datumstempel Louvain 24-01-1911 tussen 10 en 11 uur. Vermoedelijk betreft het dezelfde fotograaf als de horizontale kaart op de vorige pagina, aangezien het hier dezelfde afbeelding betreft met hetzelfde nieuwsgierige knaapje rechts nu wat duidelijker in beeld. Helaas is Remy hier nog steeds een deel van zijn hoofd kwijt !

Prentbriefkaart met aan de voorzijde de afbeelding van het monument Remy te Leuven, uitgeverij VED. Dit is een prachtig beeld van het monument Remy, genomen vóór 06-07-1904, dus daterend van maximum 5 jaren na de plaatsing ervan op de Leuvense Graanmarkt. De getoonde achterzijde van deze prentbriefkaart toont dat deze gelopen heeft en verstuurd werd naar Blankenberghe met datumstempel Gand op 06-07-1904 tussen 18 en 19 uur en afstempeling te Blankenberghe op 07-07-1904 tussen 5 en 6 uur en postbodestempeltje nr 5.

... om nooit te worden vergeten ...

Prentbriefkaart monument Remy te Leuven, zonder vermelding uitgeverij, zonder postale kenmerken. Deze prentbriefkaart is een van de weinigen waarvan het beeld niet frontaal of vanuit de rechterhoek is genomen. Dit unieke beeld biedt niet alleen een andere kijk op de beeldengroep, maar eveneens een zeldzaam zicht op het rechter huizencomplex erachter. Alhoewel er geen postzegel op de achterzijde van deze prentbrief-kaart gekleefd werd en geen adresvermelding staat genoteerd, heeft iemand in het verleden toch een korte tekst eigenhandig op de voorzijde geschreven. Met deze tekst zou ik dan ook graag deze unieke verzameling over Edouard Remy en zijn fabrieken willen afsluiten, omdat ik het zelf niet beter zou kunnen verwoorden :

*Le père des ouvriers, le protecteur
des faibles et l'ami de tous, même
de son ennemi !*

**“De vader van de arbeiders, de beschermer van
de zwakkeren en de vriend van iedereen, zelfs
van zijn stijfsel ! ”**